

NVEs vedtak

Nedlegging av Lannerdammen

Porsgrunn kommune i Vestfold og Telemark

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

Tiltakshaver	Porsgrunn kommune
Referanse	202111003-7
Dato	25.01.2023
Ansvarlig	Gry Berg
Saksbehandler	Kristine Naas

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 22 95 95 95, Internett: www.nve.no
Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Abels gate 9

7030 TRONDHEIM

Region Nord
Kongens gate 52-54
Capitolgården
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvegen. 1B

6800 FØRDE

Region Øst
Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

Innhold

SAMMENDRAG	1
SØKNAD	2
HØRING OG DISTRIKTSBEHANDLING	5
NVES VURDERING	7
NVES KONKLUSJON OG VASSDRAGSKONSESJON	9
FORHOLDET TIL ANNET LOVVERK	9

Sammendrag

Porsgrunn kommune søker om å legge ned Lannerdammen i samme kommune.

Lannerdammen har tidligere vært brukt i vannforsyningen til Eidanger vannverk. Vannkilden inngikk, sammen med Sortilsvatnet, i hovedvannforsyningen fra til 1976/77, og var reservevann for kommunen fram til midten av 1990-tallet. I dag er ikke lenger vannkildene en del av drikkevannsforsyningen til Porsgrunn kommune, og tidligere hensynssoner for drikkevann er fjernet.

Revurdering for Lannerdammen ble gjennomført i 2020, og det ble klart at tiltak må gjennomføres for å få dammen i forskriftsmessig stand. I den forbindelse er det valgt å søke om nedlegging av Lannerdammen.

Porsgrunn kommune har sendt felles søknad om nedlegging av Lannerdammen og permanent senkning av Sortillen. Søknadene ble sendt på samlet høring. Saken vedr. Sortildammen er satt på vent etter oppfordring fra NVE. Porsgrunn kommune skal gjøre en ny vurdering om de fortsatt ønsker vedlikeholdsansvar for Sortildammen, eller om den skal legges ned slik at vassdraget tilbakeføres til forholdene slik de var før dammen ble bygd. En fullstendig nedleggelse vil fjerne kommunens vedlikeholdsansvar. Vurderinger og vedtak som følger i dette dokumentet gjelder kun Lannerdammen.

Relevant lovverk

Søknaden er behandlet etter § 41 i vannressursloven som sier at hvis eier av et vassdragsanlegg ikke lenger vil holde anlegget ved like, skal det fjernes og vassdraget så langt det lar seg gjøre tilbakeføres til forholdene slik de var før anlegget ble bygget. Hvis nedlegging kan føre til påtakelig skade eller ulempe for allmenne interesser, kreves konsesjon etter § 8. § 41 sier at søknad om nedlegging skal innvilges om ikke særlige grunner taler imot, noe som i stor grad gir dameier en rett til å legge ned vassdragsanlegget. I forarbeidene til vannressursloven står det om særlige grunner til å nekte nedlegging: «I praksis vil det ikke være aktuelt å nekte konsesjon til nedlegging i andre sammenhenger enn i forbindelse med overføring av anlegget etter § 42, eller hvis anlegget blir fredet etter kulturminnevern, eventuelt som en del av et biotopvern etablert etter naturvernloven.»

Høring

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark mener det må settes vilkår til hvordan nedleggingen skal utføres. De påpeker at området er viktig for friluftsliv.

Konsekvenser av å legge ned Lannerdammen

En nedlegging av Lannerdammen vil føre til et endret vannspeil, og det vil trolig endre friluftsopplevelsen for de som ferdes jevnlig i området. Over tid vil en nedlegging føre til at naturtilstanden for vassdraget gjenopprettes.

NVEs konklusjon

Det står i § 41 i vannressursloven at det skal gis tillatelse til nedlegging dersom det ikke er særlige grunner som taler imot. Lovens krav til særlige grunner er etter vårt syn ikke oppfylt. NVE gir Porsgrunn kommune tillatelse etter vannressursloven § 8 med henvisning til § 41 til å legge ned damanlegget ved Lannerdammen. Tillatelsen gis på nærmere fastsatte vilkår.

Det er ingen som har meldt interesse for å ta over dammen. NVE minner om at andre kan overta ansvaret for rehabilitering, drift og vedlikehold av Lannerdammen. En ev. overdragelse må meldes NVE senest 15 dager fra en avtale er underskrevet, jf. § 2-9 i damsikkerhetsforskriften. Vi minner om at ved en rehabilitering av dam hvor vannstanden påvirkes må det sendes søknad om midlertidig tillatelse til dette i god tid før arbeidet settes i gang.

Søknad

NVE har mottatt følgende søknad fra Porsgrunn kommune, datert 16.6.2021:

«Porsgrunn kommune ønsker å legge ned Lannerdammen (...) i Porsgrunn kommune i Vestfold og Telemark fylke, og søker herved om følgende tillatelser:

Etter vannressursloven, jf. §§ 8 og 41, om tillatelse til:

(...)

å legge ned Lannerdammen

Nødvendig opplysninger om nedleggingsplanene av Lannerdammen (...) fremgår av vedlagte utredning.»

Hoveddata for nedlegging av Lannerdammen

TILSIG		Hovedalternativ
Nedbørfelt	km ²	2,2
Årlig tilsig til inntaket	mill.m ³	
Spesifikk avrenning	l/(s·km ²)	16,5
Middelvannføring	l/s	36
Alminnelig lavvannføring	l/s	1,5
5-persentil sommer (1/5-30/9)	l/s	0,7
5-persentil vinter (1/10-30/4)	l/s	3
Planlagt minstevannføring i perioden		Alt tilsig slippes forbi

MAGASIN

Areal ved HRV	km ²	0,02
Magasinvolum	mill. m ³	0,08
HRV	moh.	147,33

Om søker

Søker er Porsgrunn kommune

Bakgrunn for søknaden

Lannerdammen har tidligere vært brukt i vannforsyningen til Eidanger vannverk. Vannkilden inngikk, sammen med Sortilsvatnet, i hovedvannforsyningen fra til 1976/77, og var reservevann for kommunen fram til midten av 1990-tallet. I dag er ikke lenger vannkildene en del av drikkevannsforsyningen til Porsgrunn kommune, og tidligere hensynssoner for drikkevann er fjernet.

Revurdering for Lannerdammen ble gjennomført i 2020, og det ble klart at tiltak må gjennomføres for å få dammen i forskriftsmessig stand. I den forbindelse er det valgt å søke om nedlegging av Lannerdammen.

Porsgrunn kommune har sendt felles søknad om nedlegging av Lannerdammen og permanent senkning av Sortillen. Søknadene ble sendt på samlet høring. Saken vedr. Sortildammen er satt på vent etter oppfordring fra NVE. Porsgrunn kommune skal gjøre en ny vurdering om de fortsatt ønsker vedlikeholdsansvar for Sortildammen, eller om den skal legges ned slik at vassdraget tilbakeføres til forholdene slik de var før dammen ble bygd. En fullstendig nedleggelse vil fjerne kommunens vedlikeholdsansvar. Vurderinger og vedtak som følger i dette dokumentet gjelder kun Lannerdammen.

Beskrivelse av området og eksisterende inngrep

Lannerdammen ligger sørøst for Porsgrunn, rett nord for E18. Området er preget av kuperte åser og vegetasjonen består av blandingsskog. Hele nedbørfeltet ligger under skoggrensen. Det er lite eller ingen bebyggelse i nærheten, og området er, foruten av damkonstruksjonene og tilhørende infrastruktur, lite preget av menneskelig aktivitet. Det går flere merkede turstier i området, og området er mye brukt til tur og friluftsliv.

Lannerdammen ligger i sørenden av vannet og største høyde er 12,6 m med en lengde på ca. 70 m. Det går vei helt inn til dammen, med avkjøring fra Langangsveien. Fra Lannerdammen drenerer Rutua ned til Eidangerfjorden. Hovedvannledningen for kommunen passerer ca. 50 m. nedenfor dammen, og Rutua går i et rør ved dette krysningspunktet. Videre krysser elven både Langangsveien og E18 ca. 150-200 m nedstrøms Lannerdammen. I tillegg krysser en 24 kV kraftlinje rett nedenfor dammen.

Teknisk plan

Dammen

Lannerdammen er i konsekvensklasse 1. Vedtak om konsekvensklasse er gjort 7.7.2011.

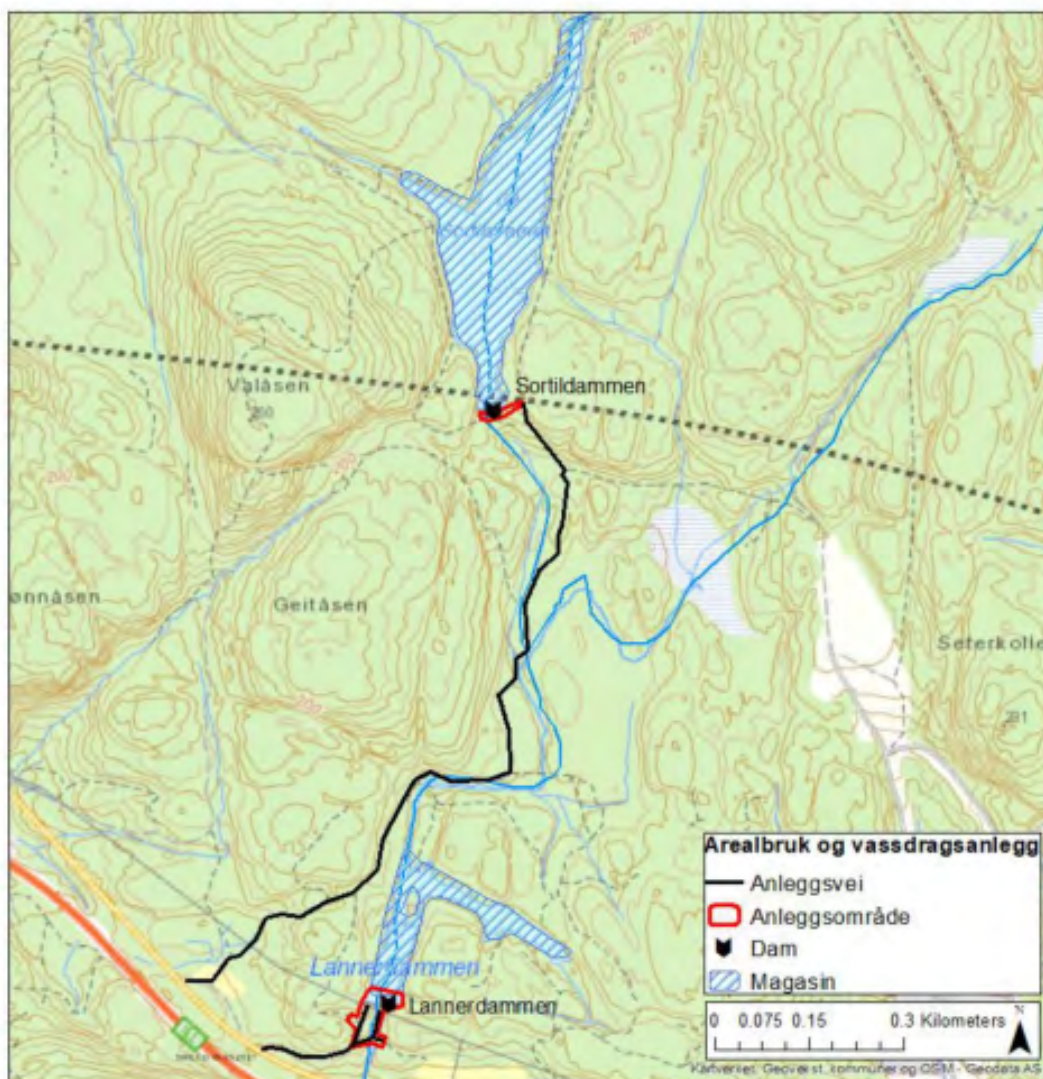
Lannerdammen er en massiv betongdam med fast overløpsterskel på venstre side av dammen. Midt på dammen er det en inntakskonstruksjon. I dammens dyplop er det et bunnappelop med luke. Det er en ventil på luka, for tapping av øvre del av magasinet.

Opprinnelig byggeår er 1934-35.

Lannerdammen tappes ned til ca. kote 135 (12 m) før arbeidene starter. Dammen fjernes i sin helhet.

Veier

Det går i dag en vei inn til Lannerdammen. Denne vil bli benyttet i forbindelse med arbeidene med nedlegging. Veien er tegnet inn i detaljkartet under.

Detaljkart hentet fra søknaden. Viser anleggsområde, anleggsvei dam og magasin.

Masseuttak og deponi

Det vil ikke bli anlagt masseuttak i forbindelse med tiltaket.

Tiltaket vil ikke medføre permanente endringer i terreng utenfor anleggsgrensen.

Nedlegging av Lannerdammen vil gi en større mengde deponimasser. Det vil bli noe massehåndtering lokalt under anleggsarbeidet, men ingen permanente deponier. Massene skal fraktes til godkjent deponi.

Arealbruk

Det vil bli etablert en midlertidig riggplass ved Lannerdammen under anleggsperioden for rivningen av dammen. Anleggsområdet med riggplass er planlagt i nærheten av Lannerdammen, og plassering er vist i detaljkartet. Området brukt til riggplass skal ryddes og tilbakeføres til opprinnelig tilstand etter endt anleggsarbeid.

Eiendomsforhold

Det er Porsgrunn kommune som er grunneier ved Lannerdammen, inkludert strandsonen rundt vannet.

Forholdet til offentlige planer

Kommuneplan

Lannerdammen ligger i et LNF (landbruk- natur og friluftsliv)-område i kommuneplanens arealdel. Området ved utløpet til Lannerdammen og videre ned mot fjorden inngår i sone H560, bevaring naturmiljø. I kommunens arealplan gjelder følgende for sone H560:

«Naturtypelokaliteter på land med verdi svært viktig (A) eller B (viktig) i naturbase 16.4.2018 er markert som hensynssone H560. Alle naturtypelokaliteter i sjø (A, B og C) er inkludert i hensynssonen. Gyttefelt for torsk, låsettingsplasser og strandnotplasser er flyttet til arealformål Fiske (SOSI-kode 300). Nykartlagte naturtypelokaliteter og kjente lokaliteter som ikke er registrert i Naturbase er lagt til. Tilgjengelige nyregistreringer som blir registrert i Naturbase vil bli lagt inn.»

Verneplan for vassdrag

Tiltaket ligger ikke i verna vassdrag

Nasjonale laksevassdrag

Vassdraget er ikke del av et nasjonalt laksevassdrag, men utløpsbekken, Rutua, renner ut i Eidangerfjorden, som er en del av Svennerbassenget. Dette er en nasjonal laksefjord. Rutua er vurdert til å være en viktig reproduksjonsbekk for sjørret langs Telemarkskysten.

EUs vanddirektiv

Rutua vannforekomst (ID 016-2669-RS), del av vannområde Skien-Grenlandsfjordene er definert som små, moderat kalkrik og humøs. Den økologiske tilstanden er moderat og den kjemiske tilstanden dårlig. Påvirkningsfaktorer er oppgitt til dammer og vandringshindre, samt diffus forurensing fra veitransport. Moderat påvirkning.

Miljømålet er satt til god økologisk og kjemisk tilstand og skal oppnås i perioden 2022-2027. Tiltak som er foreslått er kartlegging av effekten av dammer og barrierer i Rutua og overvåkning av Rutua.

Høring og distriktsbehandling

Søknaden er behandlet etter reglene i kapittel 3 i vannressursloven. Den er kunngjort og lagt ut til offentlig ettersyn. I tillegg har søknaden vært sendt lokale myndigheter og interesseorganisasjoner, samt berørte parter for uttalelse. NVE var på befaring i området den 19.8.2022 sammen med representanter for søkeren/kommunen, Statsforvalteren og en grunneier til naboeiendom Sortillen (Lannerdammen og Sortillen ble befart samtidig). Høringsuttalelsene ble diskutert på befaring.

Høringspartenes egne oppsummeringer er referert der hvor slike foreligger. Andre uttalelser er forkortet av NVE. Fullstendige uttalelser er tilgjengelige via offentlig postjournal og/eller NVEs nettsider.

NVE har mottatt følgende kommentarer til søknaden:

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark uttaler i e-post av dato 06.04.2022:

«Tiltaket er vurdert å ha noen miljøskader for brukerinteresser, friluftsliv og akvatisk miljø. I søknaden står det i avsnitt om Påvirkning at «områdets potensiale som leveområde eller for enkelte arter kan forringes, men at området vil i større grad tilbakeføres til naturtilstand ved gjennomføring

av tiltaket.» Vi er av den oppfatning at det kan vurderes avbøtende tiltak for å framskynde tilbakeføringen til naturtilstand etter eventuell fjerning av dam og vannspeil. Det nevnes spredning av arter med stort spredningspotensial langs E18. Statsforvalteren mener også at tiltak for å unngå slik spredning i anleggsperioden bør gjennomføres.

Vannforekomsten Rutua vil ved fjerning av dam bli forlenget og over tid bli mer naturlig på denne strekningen nedstrøms Sortilen. Det antas at forholdene knyttet til ål blir noe forbedret over tid. Dersom det finnes uønsket arter av fisk f.eks. Karpe må tiltak iverksettes for å hindre spredning i forbindelse med anleggsarbeidet.

Området er mye brukt til friluftaktiviteter. Det kan påregnes en negativ påvirkning knyttet til dagens bruk av vannspeilet knyttet til friluftsliv. Dersom det kan oppstå fare for forurensning ved riving av dam forventer vi at tiltakshaver vurderer dette og at avbøtende tiltak iverksettes for å unngå reduksjon av tilstanden i Rutua.

Midlertidig sedimentasjonskulp i Rutua nedstrøms Lannerdam bør vurderes. Det bør utarbeides egen miljøplan. Det er planlagt noen avbøtende tiltak og noen forbedringstiltak som bør gjennomføres. Statsforvalteren tar saken til etterretning og avventer en eventuell godkjenning i NVE.»

Høringsuttalelsen fra grunneier nær Sortillen gjaldt kun denne, og blir ikke referert i dette vedtaket som gjelder nedlegging av Lannerdammen.

NVEs vurdering

Lovhjemler, saksbehandling og prosess for overtakelse

I NVEs behandling av saken har vi vurdert de konsekvenser en nedlegging av Lannerdammen vil ha for allmenne interesser tilknyttet vassdraget. Saken ble sendt på en bred offentlig høring og det har vært befarings av dammen med invitasjon til de som hadde uttalt seg.

Vannressursloven § 41

Søknaden er behandlet etter § 41 i vannressursloven som sier at hvis eier av et vassdragsanlegg ikke lenger vil holde anlegget ved like, skal det fjernes og vassdraget så langt det lar seg gjøre tilbakeføres til forholdene slik de var før anlegget ble bygget. § 41 sier videre at søknad om nedlegging skal innvilges om ikke særlige grunner taler imot, noe som i stor grad gir dameier en rett til å legge ned vassdragsanlegget. I forarbeidene til vannressursloven står det om hva som regnes som særlige grunner etter § 41: «I praksis vil det ikke være aktuelt å nekte konsesjon til nedlegging i andre sammenhenger enn i forbindelse med overføring av anlegget etter § 42, eller hvis anlegget blir fredet etter kulturminnevern, eventuelt som en del av et biotopvern etablert etter naturvernloven.»

Vannressursloven § 42

NVE har etter § 42 i vannressursloven mulighet, som vassdragsmyndighet, til å overføre et vassdragsanlegg til noen som ønsker det opprettholdt. Dette ble kommunisert gjennom offentlig høring og kunngjøring og det er ingen som har meldt interesse for å ta over dammen.

Hydrologiske virkninger av tiltaket

Nedbørfeltet overfor dammen er gjennom lavvannsapplikasjonen NEVINA (nevina.nve.no) beregnet til ca. 2,2 km². Middelvannføringen er beregnet til 36 l/s og alminnelig lavvannføring 1,5 l/s. Lannerdammen reguleres per i dag ikke aktivt, og har derfor i liten grad en flomdempende effekt på vassdraget nedstrøms dammen. Ved en nedlegging vurderer NVE at flomforholdene ikke endres nevneverdig negativt, men at vassdraget får tilbake den naturlige vannføringsdynamikken. Etter nedlegging vil Lannerdammen trolig ikke lenger ha et vannspeil, men fremstå som elv/bekk.

Naturmangfold og forholdet til naturmangfoldloven

Alle myndighetsinstanser som forvalter natur, eller som fatter beslutninger som har virkninger for naturen, plikter etter naturmangfoldloven § 7 å vurdere planlagte tiltak opp mot naturmangfoldlovens relevante paragrafer. I NVEs vurdering av søknaden om nedlegging av Lannerdammen legger vi til grunn prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 samt forvaltningsmålene i naturmangfoldloven §§ 4 og 5.

Det er observert ål (EN) i Rutua. Selv om en nedlegging av dammen vil føre til lettere tilgang for ålen, vil det trolig ikke være nok vannspeil igjen i Lannerdammen til at det vil være et godt ålehabitat. Det er allikevel viktig at utløpet tilpasses slik at ålen lett kan passere, for vandring videre oppover i vassdraget og tilgang til Sortillen.

Rutua er en viktig gytebekk for sjørret. I forbindelse med E18 utbyggingen gjorde NIBIO¹ en undersøkelse av berørte vassdrag, blant annet Rutua. Her vises det til tidligere undersøkelser som har fastslått anadrom strekning til 425 m. Vandringshinder vises i kartet under. En nedlegging av Lannerdammen vil således ikke føre til at sjørreten kan vandre lenger.

¹ Rognan et. al. 2021: *E18 Rugtvedt - Langangen. Forundersøkelser av vannkjemi og biologi i vassdrag 2016-2020*. NIBIO rapport 7/96/2021

Kart som viser antatt vandringshinder. Kartet er hentet fra NIBIO rapport (2021)².

Det lever også stasjonær ørret ovenfor vandringshinder. Det vil være avgjørende at det slippes vann gjennom dammen under hele anleggsperioden, for å sikre forholdene både for stasjonær ørret og for sjørørreten. Det vil også være viktig at sedimenttransporten i forbindelse med gjennomføring av arbeidet blir håndtert på en måte som hindrer nedslamming av gyteområder mm. Vilkår knyttet til dette vil bli nærmere konkretisert i våre merknader til vilkår bakerst i dokumentet.

Etter det NVE har fått informasjon om er det ikke registrert fisk i Lannerdammen.

Det er registrert noen terrestriske arter med rødlistestatus nær truet og sterkt truet, men ingen i direkte tilknytning til tiltaksområdet.

Kunnskapen om naturmangfoldet og effekter av eventuelle påvirkninger er basert på den informasjonen som er lagt fram i søknaden, høringsuttalelser, samt NVEs egne erfaringer. NVE har også gjort egne søk i tilgjengelige databaser som Naturbase og Artskart den 10.1.2023. Etter NVEs vurdering er det innhentet tilstrekkelig informasjon til å kunne fatte vedtak og for å vurdere tiltakets omfang og virkninger på det biologiske mangfoldet. Samlet sett mener NVE at sakens kunnskapsgrunnlag er godt nok utredet, jamfør naturmangfoldloven § 8.

En nedlegging av Lannerdammen vil etter NVEs mening ikke være i konflikt med forvaltningsmålet for naturtyper og økosystemer gitt i naturmangfoldloven § 4 eller forvaltningsmålet for arter i naturmangfoldloven § 5.

Etter NVEs vurdering foreligger det tilstrekkelig kunnskap om virkninger tiltaket kan ha på naturmiljøet, og NVE mener at naturmangfoldloven § 9 (føre-var-prinsippet) ikke skal tillegges særlig vekt.

Avbøtende tiltak og utformingen av tiltaket vil spesifiseres nærmere i våre merknader til vilkår dersom det blir gitt konsesjon. Tiltakshaver vil da være den som bærer kostnadene av tiltakene, i tråd med naturmangfoldloven §§ 11-12.

Vannforskriften

Rutua er i forbindelse med vannforskriftsarbeidet karakterisert med moderat økologisk tilstand og kjemisk tilstand dårlig. Av påvirkningsfaktorer er dammer og vandringshindre i forbindelse med

² Rognan et. al. 2021: *E18 Rugtvedt - Langangen. Forundersøkelser av vannkjemi og biologi i vassdrag 2016-2020*. NIBIO rapport 7/96/2021

drikkevann nevnt. Miljømålet er satt til god økologisk og kjemisk tilstand. En nedlegging av Lannerdammen vil etter vårt syn være et bidrag til å nå målet.

Landskap og friluftsliv

Området er noe brukt til friluftsliv og en nedlegging av dammen vil føre til landskapsendring med tilhørende endret brukeropplevelse. Ved en ca. 12 m senking ned til kote 135, vil vannspeilet i Lannerdammen reduseres betraktelig, og trolig fremstå mer som en elv/bekk, enn et vann, slik de opprinnelige forholdene var før dammen ble bygget. Den tørrlagte magasinbunnen vil trolig oppleves negativt av de som bruker området de første årene. Etter hvert vil vegetasjon etableres og det gamle magasinet vil nærme seg slik det var før oppdemmingen.

Fordeler ved tiltaket

En nedlegging av Lannerdammen vil på sikt tilbakeføre vassdraget tilnærmet naturtilstanden. Det vil også spare kommunen for kostnader med lovpålagt tilsyn og vedlikehold.

Oppsummering

Lannerdammen har behov for vedlikehold for å tilfredsstille krav til sikkerhet. Porsgrunn kommune har ikke bruk for magasinet lenger og søker derfor om å legge ned dammen. En nedlegging av Lannerdammen vil ha noen konsekvenser for landskapsrommet rundt vannet, og indirekte for friluftsopplevelsen. En nedlegging vil på sikt tilbakeføre vassdraget til naturlige forhold og spare kommunen for kostnader.

NVEs konklusjon og vassdragskonsesjon

Det står i § 41 i vannressursloven at det skal gis tillatelse til nedlegging dersom det ikke er særlige grunner som taler imot. Lovens krav til særlige grunner er etter vårt syn ikke oppfylt. NVE gir Porsgrunn kommune tillatelse etter vannressursloven § 8 med henvisning til § 41 til å legge ned damanlegget ved Lannerdammen. Tillatelsen gis på nærmere fastsatte vilkår.

Det er ingen som har meldt interesse for å ta over dammen. NVE minner om at andre kan overta ansvaret for rehabilitering, drift og vedlikehold av Lannerdammen. En ev. overdragelse må meldes NVE senest 15 dager fra en avtale er underskrevet, jf. § 2-9 i damsikkerhetsforskriften. Vi minner om at ved en rehabilitering av dam hvor vannstanden påvirkes må det sendes søknad om midlertidig tillatelse til dette i god tid før arbeidet settes i gang.

Dette vedtaket gjelder kun tillatelse etter vannressursloven.

Forholdet til annet lovverk

Forholdet til plan- og bygningsloven

Forskrift om byggesak (byggsaksforskriften) gir saker som er underlagt konsesjonsbehandling etter vannressursloven fritak for byggesaksbehandling etter plan- og bygningsloven. Dette forutsetter at tiltaket ikke er i strid med kommuneplanens arealdel eller gjeldende reguleringsplaner. Forholdet til plan- og bygningsloven må avklares med kommunen før tiltaket kan iverksettes.

Forholdet til forurensningsloven

Det må søkes Statsforvalteren om nødvendig avklaring etter forurensningsloven i anleggs- og driftsfasen. NVE har ikke myndighet til å gi vilkår etter forurensningsloven.

Konsesjonsvilkår for nedlegging av Lannerdammen

Det er gitt tillatelse til en fullstendig nedlegging av Lannerdammen. Dette innebærer at vassdragsanlegget fjernes i sin helhet, og at tiltakshaver ikke lenger har noe ansvar knyttet til et vassdragsanlegg etter at NVEs miljøtilsyn og damtilsyn har godkjent at arbeidet er fullført. Vilkårene som er beskrevet under gjelder derfor inntil anlegget er sluttført.

Tidsfrist for innsending av fremdriftsplan

Fremdriftsplan for nedlegging må sendes NVEs damtilsyn innen 3 måneder fra vedtaksdato.

Konsesjonærs ansvar ved nedlegging

Konsesjonæren plikter å påse at han selv, hans kontraktører og andre som har med anleggsarbeidet og driften å gjøre, unngår ødeleggelse av naturforekomster, landskapsområder, fornminner m.v., når dette er ønskelig av vitenskapelige eller historiske grunner eller på grunn av områdenes naturskjønnhet eller egenart. Dersom slike ødeleggelser ikke kan unngås, skal rette myndigheter underrettes i god tid på forhånd.

Godkjenning av planer, landskapsmessige forhold, tilsyn m.v.

Konsesjonæren plikter å legge fram for NVE detaljerte planer med nødvendige opplysninger, beregninger og kostnadsoverslag. Arbeidet kan ikke settes i gang før planene er godkjent. Nedleggingen skal gjennomføres med minst mulig inngrep og det skal tilrettelegges for naturlig revegetering. Så langt det er mulig skal vassdraget tilbakeføres til forholdene slik de var før anlegget ble bygget.

Konsesjonen omfatter nedlegging av dammen og alle nødvendige inngrep som følge av nedleggingen.

Godkjenning av planer og tilsyn med utførelse av nedlegging som omfattes av denne post er tillagt NVE. Utgiftene forbundet med dette dekkes av konsesjonæren.

Konsesjonæren plikter å foreta en forsvarlig opprydding av anleggsområdene. Oppryddingen må være ferdig senest 2 år etter endt nedlegging.

Hjelpeanlegg kan pålegges planlagt slik at de senere blir til varig nytte for allmennheten dersom det kan skje uten uforholdsmessig utgift eller ulempe for anlegget.

Ansvar for hjelpeanlegg kan ikke overdras til andre uten NVEs samtykke.

Nedenstående tabell søker å oppsummere føringer og krav som ligger til grunn for konsesjonen. Det kan likevel forekomme at det er gitt føringer andre steder i dokumentet som ikke har kommet med i tabellen. NVE presiserer at alle føringer og krav som er nevnt i dokumentet gjelder. NVE har gitt konsesjon på følgende forutsetninger:

Dam	Dammen og tilhørende konstruksjoner fjernes i sin helhet, som beskrevet i søknaden
Vannføring i Rutua	Etter nedtapping av Lannerdammen må det sikres kontinuerlig vannslipp forbi området under hele anleggsperioden.
Vannføringsendringer	Vannstanden i Lannerdammen skal senkes med så lav hastighet at det ikke medfører urimelige skader og ulemper for naturmiljøet, herunder erosjon og stranding av ev. fisk/ål. Ev. strandet ål og annen fisk må slippes ut i vassdraget.
Vei	Søknaden oppgir at eksisterende vei inn til Lannerdammen skal benyttes i forbindelse med arbeidene med nedlegging. Veien er tegnet inn i detaljkart vedlagt.
Deponi	Søknaden oppgir at massene skal sendes til godkjent deponi.
Annet	Anleggsarbeidet må planlegges og utføres på en måte slik at det ikke er til hinder for bruk av området. Ved ev. stier som blir berørt må alternativ trasé skiltes. Det må informeres om nedleggingen og anleggsperioden på skilt ved starten av anleggsveien, og ved Lannerdammen. Det skal beskrives i plan for gjennomføring hvordan risikoen for å innføre uønskede/svartelistede arter til magasinområdene skal minimeres, med særlig fokus på anleggsmaskiner o.l. Det skal også beskrives plan for å fange opp sedimenter i forbindelse med nedleggingen. Anleggsarbeidene må ikke føre til dårligere forhold for sjørreten nedstrøms. Ved nedtapping av Lannerdammen, skal ev. søppel som avdekkes ryddes og sendes til godkjent mottak. Kravet gjelder hele arealet som blir tørrlagt ved nedlegging av dammen. Det må tilrettelegges for naturlig revegetering og der det er synlige rester etter anlegget skal det arronderes slik at det fremstår mest mulig naturlig.

Det er angitt i tabellen hvorvidt det kan gjøres justeringer i forbindelse med detaljplanleggingen. Dersom det ikke er oppgitt spesielle føringer kan mindre endringer godkjennes av NVE som del av detaljplangodkjenningen. Dersom det er endringer, skal dette gå tydelig frem ved oversendelse av detaljplanene.

NVE kan gi pålegg om nærmere gjennomføring av plikter i henhold til denne posten.

Automatisk fredete kulturminner

NVE forutsetter at utbygger tar den nødvendige kontakt med fylkeskommunen for å klarere forholdet til kulturminneloven § 9 før innsending av detaljplan. Vi minner videre om den generelle aktsomhetsplikten med krav om varsling av aktuelle instanser dersom det støtes på kulturminner i byggefasen, jamfør kulturminneloven § 8 (jamfør vilkårenes pkt. 3).

Konsesjonæren plikter å erstatte utgifter til vedlikehold og istandsettelse av offentlige veger, bruer og kaier, hvis disse utgifter blir særlig øket ved anleggsarbeidet. I tvisttilfelle avgjøres spørsmålet om hvorvidt vilkårene for refusjonsplikten er til stede, samt erstatningens størrelse ved skjønn på konsesjonærens bekostning.

Varslingsplikt

Konsesjonæren plikter å varsle NVE om navne- og/eller adresseendringer. Ved eventuell overdragelse av anlegget skal NVE bli varslet om overdragelsen i forkant.

Kontroll med overholdelsen av vilkårene.

Konsesjonæren underkaster seg de bestemmelser som til enhver tid måtte bli truffet av Olje- og energidepartementet til kontroll med overholdelsen av de oppstilte vilkår. Utgiftene med kontrollen erstattes det offentlige av konsesjonæren etter nærmere regler som fastsettes av Olje- og energidepartementet.

For å sikre at vedtak i medhold av vannressursloven blir gjennomført, kan den ansvarlige pålegges tvangsmulkt til staten, jf. vannressursloven § 60. Pålegg om mulkt er tvangsgrunnlag for utlegg. Når et rettstridig forhold er konstatert kan det gis pålegg om retting og om nødvendig pålegges stans i pågående virksomhet, jf. vannressursloven § 59.

Overskrides konsesjon eller konsesjonsvilkårene eller pålegg fastsatt med hjemmel i vannressursloven kan det ilegges overtredelsesgebyr, eller straff med bøter eller fengsel inntil tre måneder, jf. vannressursloven §§ 60a og 63 første ledd bokstav c. Vassdragsmyndigheten kan helt eller delvis inndra utbytte fra overtredelse jf. vannressursloven § 60b

Med hilsen

Inga Nordberg
Direktør

Gry Berg
seksjonssjef

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner